

Het heerlijk avondje

Van Aat Ceelen verschenen eerder:

Hotel Kramoesie

De Kachelman

Ivan en Rosa

Het kanaal

De Pjotr Story

Aan mijn vrouw

Door de liefde toegetakeld

King, een komedie

Aat Ceelen
Het heerlijk
avondje

roman

Meer lezen van Aat Ceelen? Het verhaal 'Pjotrs sigaar' is gratis te downloaden van de site www.uitgeverijdekring.nl voor wie zich opgeeft voor de nieuwsbrief.

© Aat Ceelen 2012
Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Mulder van Meurs
Omslagbeeld © Max Sulzbachner, *Akt am Ofen*
Foto auteur © Daria Scagliola

NUR 301
ISBN 978 94 91567 03 2

www.uitgeverijdekring.nl/aatceelen

HET was in de vroege avond van de vijfde december.

Pjotr zat in zijn bibliotheek. Pjotr had weleens een boek gelezen waarin werd beweerd dat God de beste van alle denkbare werelden geschapen had. Dat kon wel zijn, maar als het aan Pjotr lag had Hij, God dus, de boel wel wat ruimer mogen opzetten. Pjotr zat op een keukenstoel in een kast, beklemd tussen duizenden boeken, want sinds zijn proefhuwelijk met Marie was die kast nu de bibliotheek en wat vroeger de bibliotheek was, was nu de woonkamer.

Pjotr woonde vroeger in zijn bibliotheek, en hij sliep er ook vaak, met zijn kleren nog aan, als hij in de krotten was en de weg naar de slaapkamer niet meer af kon leggen. Het was verbazingwekkend hoe groot een huis kon zijn wanneer je alleen woonde. Had je echter een proefhuwelijk met vrouw Marie en hond Brandy – 't kwijlbekje was samen met Marie bij Pjotr ingetrokken, hij kon moeilijk aan het beest wennen maar aaide 't toch geregeld over het koppetje, verstrooid bijna; blijkbaar was het 't beesie genoeg, want het toonde kwispelend genegenheid voor Pjotr en likte in Pjotrs ontwijkende gezicht –, dan schrompelde het hele paleis ineen tot een kast met boeken waar je nog net een keukenstoel en een tafel in kwijt kon, en waar een kale peer boven je hoofd voor het licht in je leven zorgde.

Maar een man moest voort, een man kon niet altijd alleen blijven. *Qui non proficit, deficit*, luidde het gezegde; wie niet

voortgaat, gaat achteruit. Men had mooi praten: Pjotr kon in zijn bibliotheek noch voor- noch achteruit: z'n knieën zaten bekant in z'n nek. Recht boven z'n hoofd zat het luik naar het platte dak; het sloot niet helemaal en er vlaagde zo nu en dan een gemene wind.

Deus volens, homo lulens, dacht Pjotr: zo God het wil, is de mens de lul.

Trrrrrr. Trrrrrr. Pjotrs mobiel trilde.

'Rot op, Negerhenkie,' meldde Pjotr zich.

'En ook een recht goeieavond to you,' zei Henkie.

'Krijg de vellen.'

'Sinterkoelaasie mag nie vloeken hoor.'

'Doe me een lol.'

'Zit je in je kast?'

'M'n bibliotheek ja.'

'Luistert, Pjotr...'

'Nee, ik luister niet, ik mag van Marie eigenlijk niet eens met je praten Henkie. Je weet toch dat ik met Marie in een proefhuwelijk zit, met een hond, en heb moeten beloven dat ik alleen zal drinken in haar bijzijn, en dat Marie heel gelukkig is?'

'Niks meer aan doen. Maar nou wat anders, je weet toch dat ik een beetje bijpooier de laatste tijd en...'

'De laatste tijd? Die is sterk, je heb nooit wat anders gedaan, man.'

'Men doet wat men kan,' stelde Henkie, en vervolgde: 'Ik zit hier in Spijkenisse met twee spiernakende meisjes, Pjotr, en we willen bij je langs.'

'Bij mij langs? Hebbie hersens of wat? Ik zit hier toch met Marie en het hele proefhuwelijk!'

‘Nou en?’

‘Het gaat bij de blanken niet als bij de negers, Henkie.’

‘Het zijn blanke meisjes hoor, uit Wit-Rusland.’

‘Doe ze de groeten.’

‘Ik heb ook weed-wodka, Pjotr.’

‘Wat is dat?’

‘Ik heb weed in een fles wodka laten weken, je wordt er eigenaardig geil van.’

‘Hoezo eigenaardig?’

‘Bloedje, maar heel lui.’

‘Dus dat de meisjes het werk doen,’ begreep Pjotr.

‘Het zijn werkende meisjes, Pjotr, met blauwe ogen en witte haren.’

‘En broekjes van bont?’

‘Van dierenbont, ja.’

‘En zachte melkbuiken?’

‘Wat jij wil.’

‘Ik ben getrouwd, Henkie.’

‘Op proef toch? En Marie hoeft er niks van te weten, ik kom gewoon over de brandtrap en het dak, door het luik en dan drinken we in de kast.’

‘Bibliotheek,’ verbeterde Pjotr.

‘De kwestie is, Pjotr, we nemen een taxi, en ik zit kort, dus hou wat spijkers bij de hand.’

‘Hebbie oren? Ik mot jullie hier niet.’

‘Zal ’t ritje kosten? Roebeltje of vijftig, zestig? Zeg vijfenzeventig.’

‘Ik zeg niks.’

‘t Heerlijk avondje is gekomen, hoor.’

‘Niks avondje, ’k zit te lezen.’

‘Een boek?’

‘Ja. Gek hè?’

‘Mooi?’

‘Ja, maar niks voor jou, zonder plaatjes.’

‘Wat? Zonder plaatjes? Toch wel grote letters?’

‘Nee, en niks geen korting.’

‘Ze durven wel, hè.’

‘Ja, de pleuris.’ Pjotr verbrak de verbinding.

Wit-Rusland, dacht hij. Wit-Russische kolen- en staalmeisjes.

Voor zijn geestesoog drong zich een tafereel op: hij en Henkie en de beide meisjes dicht op elkaar tussen de boeken in de bibliotheek, drinkend van de weed-wodka. De meisjes zouden in hun broekjes van bont op de boeken zitten, en Negerhenkie zou languit op de boeken liggen, met z’n koekeloeres rechtop door het luik gestoken. Pjotr zou de peer uit de fitting draaien zodat het enige licht van buiten kwam, van een halve maan, en in het halfduister zouden ze hun rokertjes zien oplichten. Ze zouden steeds dronkener worden. Pjotr zou Henkie vragen: ‘Ben jij mijn vriend, Henkie?’ en Henkie zou antwoorden: ‘Ik ben je vriend, Pjotr, je enige.’ En ze zouden bakkeleien; en de fabrieksmeisjes zouden om muziek vragen: wel, dat kon, want Pjotr had in zijn kast, bibliotheek, een radiootje, een wereldontvangertje, dat kon hij aanzetten op een zender met muziek en die zou dan zachtjes en krakerig door het kleine luidsprekertje klinken. En ze zouden nog meer drinken, en het ene fabrieksmeisje zou aan Pjotrs piel zitten en het andere fabrieksmeisje zou in Henkies negernoten bijten. Het heteluchtkacheltje aan Pjotrs voeten zou lekker bla-

zen. En omdat ze met z'n vieren in zo'n kleine ruimte zaten, zou het snel warm worden. En ze zouden 'eigenaardig geil' worden, zoals Henkie had voorspeld...

Ach wat, dacht Pjotr, hou op, een mens is toch geen aap. Hoewel, dacht hij ook, het vak van aap verre te prefereren was boven het vak van mens.

Hij had wel gezegd dat hij een boek aan het lezen was, maar dat was niet zo; hij was meer te hooi en te gras bezig, pakte hier en daar een boek van de plank, bladerde wat, las zonder begrip een passage en sloeg het boek al snel weer dicht, moe van de woorden. Te lamlendig om het weer terug te plaatsen deponeerde hij het dan boven op een van de vele stapels die hem omringden. Pjotr had er z'n kop niet bij. Hij had de tering in. Dat kwam: dat proefhuwelijk, was dat nou wel...

Het hele idee van een proefhuwelijk was natuurlijk potsierlijk; wie had daar ooit van gehoord, van een proefhuwelijk? Pjotr niet. Het was een idee van Marie, die dacht hem wel te beschaven en een mens te maken van de kwant die hij was. Hield hij van Marie? Tuulk. Marie was de enige. Was er liefde? Ook. Ook al was die zo nu en dan afwezig, of beter gezegd: zo nu en dan aanwezig. Was dat dan niet genoeg? Nee. Het zat Pjotr dwars dat hij niet genoeg van Marie hield, niet zoals zij van hem hield. Maries liefde voor Pjotr was onvoorwaardelijk en vanzelfsprekend, zij had over haar liefde nog nooit nagedacht, ze had gewoon gezegd: 'Je bent een lul, Pjotr, maar wij moeten samen zijn.'

Hij wilde dat zijn liefde ook zo zou zijn, dat hij er niet over hoefde te peinen. De gedachte die de laatste tijd in zijn hoofd had postgevat was deze: het is zondig om niet genoeg van iemand te houden. *Zondig*. Hoe dit bijbelse idee in zijn gekke kop

opgekomen was, wist Pjotr niet precies. Hij had in zijn jonge jaren dan wel op de Zondagsschool gezeten, en hij had weet van de Heer en Zijn Lijden, maar hij had toch vooral een goddeloos bestaan geleid, waarin hij gemakzuchtig van zich houden liet.

En nu dus deze voorlopige samenleving van man en vrouw, 'om elkaar te leren kennen', alsof Marie niet al lang wist wat Pjotr er voor eentje was, *een lul, maar ja*, en of Pjotr niet zou weten dat alleen Marie zijn vrouw zou kunnen zijn, op proef of niet. Pjotr moest niet aan een andere vrouw denken; of denken wel, ze naakt denken, allerlei meisjes en vrouwen, vooral als ze op straat liepen te roken, maar hij kon zich bij geen van hen een proefhuwelijk indenken. Marie was er nu eenmaal. En van haar moest gehouden worden, en niet zomaar, maar zo dat Pjotr er ziek van zou zijn, ziek van liefde, dan pas was het geen zonde meer om als man en vrouw te leven, op proef of niet. Het was een eigenaardige gedachte, maar kwam misschien voort uit schuld over zijn leven tot nu toe: Pjotr had nog nooit een kloot uitgevoerd, leefde maar zo'n beetje van Maries geld dat zij verdiende als verpleegster, hoofdverpleegster inmiddels, Marie was goed in d'r vak. Het was een gelukkig toeval dat Pjotr Marie ontmoet had; Pjotr was een patiënt toch, met z'n zenuwzwakte en z'n drankzucht – twee zaken die elkaar niet ophieven, zoals hij tegen beter weten in soms dacht, maar elkaar juist versterkten –, en met z'n onmacht tot arbeid. Een man moest voort. Pjotr was veertig.

Godsgaren.

Hij moest iets doen; hij moest zo veel van Marie gaan houden dat hij er ziek van werd, zo veel dat hij uitgemergeld het bed zou moeten houden, als een teringlijder in een matrassengraf